

Εἰς τὴν ἀγαπημένην μου
ἀδελφὴν Φανήν.

ΙΧΑ μέρες νὰ κοιμηθῶ τὴν νύκτα, ὑπέφερα ἀπὸ ἀύπνιαν καὶ ἤμουν αὖν κουρασμένη ἀπὸ τὴν ὑγρᾶσιαν, φαίνεται, τῆς ἐποχῆς. Γι' αὐτὸ ἅμᾳ ἔφαγα τὸ μισημέρι, βγήκα νὰ περπατήσω λίγο μὲ τὴν ἰδέαν πῶς θὰ μ' ἐξάλειξεν ὁ Ἀπριλιάτικος ἥλιος καὶ τὸ πλῆθος, θὰ κουραζόμουν πρὸ πολὺ, καὶ τὸ βράδυ θὰ κοιμώμουν τὸ τέλος πάντων. Ὡραὸς ἀλήθεια καιρὸς. Μόνον, ποὺ ὅταν κανεὶς περπατῇ μόνος του, περπατεῖ αὖν μεθυμένος. "Ε-

τσι τοῦλάχιστον ἀντιλαμβάνομαι τὸν ἑαυτὸν μου, ποὺ τὴν περισσότερὰν ὥραν χάζουν ἐμπρὸς σταῖς στολισμέναις βιτρίναις. "Ημουν κάμποσο ζαλισμένη, ὅταν ἀπὸ τὴν γαλαρίαν τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ ἐβγήκα στὴν Πλατεῖαν τοῦ Duomo. Κόσμος πολὺς καὶ δαιμονισμένη ταραχή. Ἐγώ, ὅταν εὐρίσκωμαι σ' αὐτὴν τὴν Πλατεῖαν ἀφ' οὗτου ἦλθα στὸ Μιλᾶνον, εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ σταθῶ λίγην ὥραν στὴν μέσην τοῦ δρόμου νὰ θαυμάσω ἀκόμη μιὰν φορὰν τὴν Μητρόπολιν, τὸ περίφημον αὐτὸ Duomo ποὺ σὲ κρατεῖ ἐκεῖ μὲ τὴν θείαν του πράγματι ἐπιβλητικότητα. Ὑστερὰ, πάντα ἐξακολουθῶ νὰ περπατῶ χωρὶς νὰ παύσω νὰ βλέπω τὴν μεγαλοπρεπὴ ἐκκλησίαν, ποὺ δὲν μ' ἀφίνει νὰ δῶ τίποτ' ἄλλο καὶ γι' αὐτὸ αἰώνως, ὅταν εὐρίσκωμαι ἐκεῖ, σκοντάπτω ἐπάνω στοὺς ἀνθρώπους. Προχωρῶ αὖν ἡλιθία. Κινεῖται ἡ μάζα τοῦ σώματός μου χωρὶς νὰ τὴν ὀδηγοῦν τὰ μάτια μου. "Ετσι καὶ ἐκείνην τὴν Ἀπριλιάτικὴν ἡμέραν περπατοῦσα μὲ τὰ μάτια στὴν χρυσοῦν Παναγίαν τῆς ἐκκλησίας ποὺ ὑψώνεται στὸ κέντρον πολὺ ἐπάνω, καὶ φαίνεται αὖν νὰ ἐγγίξῃ στὸν οὐρανόν.

Περπατοῦσα ἔτσι ἀρκετὴν ὥραν ὅτε σκοντάπτω στὸ καλὰθὶ μιᾶς ἀνθοπώλιδος, ποὺ ἐτέκετο ἐμπρὸς σὲ μιὰν μαρμαρένιαν στήλην τῆς γαλαρίας μ' ἓνα δεματάκι βιολέττες στὸ χέρι. . . «Fiori Signorina . . .» καὶ μοῦ παρουσιάζει τὸ καλὰθὶ τῆς. . . «Scusi», τῆς λέγω ποὺ τὴν ἔσπρωξα, τρίβω τὰ μάτια μου, ποὺ τόσην ὥραν προσηλωμένα στὸν ἥλιον καὶ στὸν χρυσὸν δὲν ἔβλεπαν τώρα καθαρὰ, καὶ ξεσκεπάζω τὸ καλὰθὶ. Τὰ λίγα λουλούδια ποὺ εἶχε μέσα καθὼς καὶ αἱ βιολέττες, ποὺ κρατοῦσε, ἦταν μαρμαμμένες καὶ χωρὶς μυρωδιᾶν. . . «non sono fresco» τῆς λέγω καὶ στρέφω τὴν ῥάχιν μου, μὰ στὸ πρῶτόν μου βήμα ἓνα βραχνό, πιγμένο, ξηρὸ. . . «signorina» μ' ἔκαμε νὰ ξαναστρέψω πρὸς τὴν γυναῖκα, ποὺ προσήλωσε τὰ δύο μεγάλα μαῦρα μάτια τῆς μέσα στὰ δικά μου, αὖν νὰ μὲ παρακαλοῦσε, αὖν νὰ μὲ φοβέριζε, αὖν νὰ μὲ ἐλυπεῖτο. Δὲν κατάλαβα τὴν ἐκφρασίαν τῆς. . . «Non sono fresco» τῆς ξαναλέγω ἀλύπητα καὶ ἔτσι, καθὼς ἤμουν ἀκόμη σαστισμένη ἀπὸ τὸν ἥλιον ἔστρεψα γιὰ νὰ φύγω, ὅτε δύο δάκρυα τρέμοντα ἔλαμψαν σ' ἐκεῖνα

τὰ μάτια, ἐκυλίσθησαν στὸ πρόσωπόν τῆς, καὶ ἔπασαν ἐπάνω σταῖς μαρμαμμένες βιολέττες τοῦ κρατοῦσε; καὶ ἐγὼ ἔμεινα μὲ τὸ βλέμμα στὰ μάτια τῆς, ποὺ θαρρεῖς πῶς, ἀφ' οὗ ἔχυσαν τὰ δάκρυά τους, ἐξηράθησαν ἀμέσως καὶ ἔμειναν στεγνά, γεμάτα πυρετὸν καὶ προσηλωμένα ἐπάνω ψηλὰ στὴν χρυσοῦν Παναγίαν τῆς ἐκκλησίας. Ἀλήθεια, δὲν ἤξεύρω καὶ ἐγὼ τί αἰσθάνθηκα ἐμπρὸς στὴν ζωντανὴν ἐκείνην εἰκόνα. Ἡ γυναῖκα ἐκείνη μέσα στὰ παλαιωμένα ροῦχά τῆς, στὴν ωχρότητά τῆς, στὴν ἀδυναμίαν τῆς, μὲ τὰ μεγάλα μαῦρα μάτια τῆς γεμάτα πυρετόν, ἐφαίνετο πολὺ ἄρρωστη, ἀλλ' ἀδιάφορον, ἦτο ἀκόμη ὡραία ἐμπρὸς στὸ καλὰθὶ μὲ τὰ ὠχρά τῆς λουλούδια. Ὅλο τὸ λίγο καλλιτεχνικὸν αἰσθημα ποὺ ἔχω μέσα μου ἀνεστατώθη καὶ δὲν μ' ἄφησε στὴν πρώτην στιγμὴν νὰ λυπηθῶ τὴν δυστυχῆ Ἰταλίδα, τὴν ὁποίαν εἶδα μᾶλλον μὲ τὸ πινέλο στὸ χέρι παρὰ μὲ τὴν συγκίνησιν, ποὺ ὁ καθεὶς θὰ ἔβλεπε τὸ δυστυχισμένον ἐκεῖνο πλάσμα, γεμάτο πόνον καὶ λύπη. Δὲν ἔμεινεν ὅμως πολλὴν ὥραν σ' ἐκείνην τὴν θέσιν, ἔφερε τὰ χέρια στὰ μάτια γιὰ νὰ σκουπισθῇ, ἐβίασε τὸ σφιγμένο στόμα τῆς νὰ μειδιάσῃ, γύρισε μὲ εἶδε μὲ ἀδιαφορίαν, μοῦ ἔστρεψε τὴν ῥάχιν καὶ ἔτεινε ταῖς βιολέττες τῆς στὸν πρῶτον κύριον ποὺ περνοῦσε. . . «fiori signori». . . καὶ προσπαθοῦσε νὰ φωνάζῃ μὲ τὴν μισοπεθαρμένην φωνήν τῆς. Ἐγὼ στάθηκα λίγο πίσω τῆς, ὕστερα τὴν ξαναπλησίασα, πήρα ἀπὸ τὰ χέρια τῆς χωρὶς νὰ πῶ λέξιν ταῖς βιολέττες, τῆς ἔρριψα λίγα σόλδια στὸ καλὰθὶ τῆς καὶ ἔστρεψα ἐν ᾧ ἓνα «grazie» αὖν ἀέρας βουδὸ ἦλθαν ὡς μ' αὐτιά μου! Ἐκαμα λίγα βήματα καὶ γύρισα νὰ τὴν δῶ ἀπὸ μακρὺ. Εἶχε περάτῃ στὸ χέρι τῆς τὸ καλὰθὶ καὶ μὲ τὸ κεφάλι γεμμένο στὸ στήθος τῆς ἔφυγε πίσω ἀπὸ τὴν γαλαρίαν μ' ἓνα βήμα σιγανό. . .

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἤμουν πρὸ εὐθυμῆς, πρὸ ζωῆς, γιατί εἶχα κοιμηθῇ καλὰ τὴν νύκτα καὶ μετὰ τὸ μισημέρι ξαναβγήκα πάλιν νὰ κάμω τὸν περιπατόν μου στὸν ἥλιον μὲ τὴν πρέθειν νὰ πάγω ν' ἀγοράσω λουλούδια ἀπὸ τὴν χθρῆσιν μου Ἰταλίδα. Πηγαίνω, ἡ Ἰταλίς μου ἔλειπε. Πηγαίνω τὴν ἄλλην ἡμέραν τίποτε ξαναπηγαίνω τὰ ἴδια. Ἐπὶ τέλους μοῦ κατήντησε μανία. Ἦθελα καὶ καλὰ νὰ ξαναδῶ ἐκεῖνα τὰ μεγάλα μαῦρα μάτια γεμάτα λύπη καὶ πυρετόν καὶ γι' αὐτὸ μιὰ μέρα ρωτῶ δύο τρεῖς ἄλλες ἀνθοπώλιδες, ποὺ ἐτέκοντο ὅλες μαζὺ πρὸ κάτω, πάντα ἐμπρὸς στὴν μεγάλην γαλαρίαν. Προσπάθησα νὰ ταῖς δώσω νὰ καταλάβουνε ποῖαν ζητοῦσα στὴν ἀρχὴν δὲν μ' ἐννοοῦσαν, μιὰ μικρὴ ὅμως ξανθὴ «Violetta» μ' ἐρωτᾷ «» τῆς ἀπαντῶ χωρὶς νὰ ξεῖρω καὶ. «Ah! la poverella e morta» μοῦ λέγει ἡ μικρὴ καὶ μοῦ παρουσιάζει ταῖς βιολέττες τῆς μυρωδάτες καὶ ὅλο ζωή. Ταῖς ἀγόρασα καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἐγὼ στὸ δωμάτιόν μου μὲ τὸ κεφάλι γεμμένο στὸ στήθος μου, ὅπως εἶδα τὴν δυστυχισμένην ἐκείνην Βιολέττα νὰ ἐπιστρέφῃ στὸ σπῆτί τῆς, ἴσως διὰ τελευταίαν φορὰν, μ' ἓνα σιγανὸ βήμα. . .

ΖΟΥΦΟΣ